

Loopbaanoriëntatie en -begeleiding

Vragenlijst

Printversie

Vernieuwonderwijs
inspiratie en innovatie

Verantwoording

© 2017 Vernieuwonderwijs, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Mits de bron wordt vermeld is het toegestaan om zonder voorafgaande toestemming van de uitgever deze uitgave geheel of gedeeltelijk te kopiëren dan wel op andere wijze te verveelvoudigen.

Auteur: Wessel Peeters
Michiel Lucassen

Informatie

Vernieuwonderwijs

Telefoon: Wessel: 06 271 35 888
Michiel: 06 507 43 986
Internet: www.vernieuwonderwijs.nl
E-mail: info@vernieuwonderwijs.nl
Twitter: [@vernieuwonderwijs](https://twitter.com/vernieuwonderwijs)

Voorwoord

In dit document treft u hulpmiddelen aan om leerlingen te ondersteunen bij loopbaanoriëntatie en -begeleiding. De hulpmiddelen zijn gebaseerd op de loopbaancompetenties, waar leerlingen in het onderwijs aan werken om een meer weloverwogen keuze voor hun vervolgopleiding te kunnen maken. In dit document treft u aan:

Theoretisch informatie

Een korte theoretische achtergrond over de loopbaancompetenties.

Vragenlijst loopbaancompetenties

Deze vragenlijst, ontwikkeld door Prof. Dr. Marinka Kuijpers, kan gebruikt worden om de loopbaancompetenties van leerlingen te meten. Aan de vragenlijst is een korte toelichting toegevoegd waarin ook wordt uitgelegd op welke manier de resultaten berekend kunnen worden. Ook is er een hulpkaart toegevoegd om leerlingen te helpen bij het berekenen van hun resultaten.

Bronvermelding

Vermelding van de bronnen die zijn gebruikt bij de totstandkoming van dit document.

Dit document vormt de onderdeel van een reeks. Voor de interactieve pdf versie, meer hulpmiddelen of meer achtergrondinformatie kunt u terecht op www.vernieuwenderwijs.nl/lob.

Inhoudsopgave

Voorwoord	I
1 Theoretische informatie	
1.1 Loopbaancompetenties	1
2 Vragenlijst	
2.1 Toelichting vragenlijst	2
2.2 Vragenlijst Loopbaancompetenties	3
2.3 Hulpkaart resultaten berekenen	4
3 Bronvermelding	
3.1 Literatuurlijst	5

1 Theoretische informatie

1.1 Loopbaancompetenties

Om leerlingen goed te ondersteunen bij het maken van een weloverwogen keuze voor een vervolgopleiding is het volgens Kuijpers et al. (2006) belangrijk dat leerlingen aan loopbaanzelfsturing leren doen: de leerlingen van vandaag de dag moeten zich meer zelfsturend in hun loopbaan gaan opstellen – en dat vervolgens blijven doen in de loop van hun carrière (Boer, Jager, & Smulders, 2003), om zo een ‘arbeidsidentiteit’ te gaan ontwikkelen. Deze wordt als volgt omschreven (Meijers, Kuijpers, & Bakker, 2006, p. 11): *Een arbeidsidentiteit is het vermogen antwoord te geven op twee vragen (...) ‘Wat betekent arbeid voor en in mijn leven?’ en: ‘Wat wil ik via mijn arbeid betekenen voor anderen?’ Uit het onderzoek blijkt dat de arbeidsidentiteit sterk doorwerkt in onder meer de leermotivatie. De combinatie vraagt niet alleen zelf-kennis, maar ook kennis over welk werk er zoal is. Daarom moeten leerlingen ook in zoveel mogelijk verschillende praktijksituaties leren, zodat de jongere die kennis kan integreren tot een antwoord op de vraag: In welk werk kan ik mijn capaciteiten en ambities het best ontplooien?.* Het actief werken aan een arbeidsidentiteit vormt volgens Kuijpers et al. dan ook een basis voor het maken van een weloverwogen keuze van een vervolgopleiding.

Om actief te werken aan de arbeidsidentiteit, hebben de leerlingen specifieke vaardigheden nodig: competenties. Aan deze competenties dient systematisch, door middel van reflectie, te worden gewerkt (Kuijpers, Meijers, & Bakker, 2006). Kuijpers et al. (2006) onderscheiden op basis van grootschalig onderzoek op vmbo en mbo scholen de volgende vijf loopbaancompetenties:

Kwaliteiten (‘Wat kan ik?’)

Deze competentie gaat over het onderzoeken waar je goed en minder goed in bent. Als je weet waar je goed in bent en wat je kwaliteiten zijn, ga je nadenken over hoe je deze kwaliteiten kunt inzetten om je doelen in het werk te behalen.

Motieven (‘Wat wil ik en waarom wil ik dat?’)

Motievenreflectie gaat over de wensen en de waarden die van belang zijn voor je loopbaan. Bij motievenreflectie onderzoek je wat werkelijk belangrijk is voor je in het leven. Je denkt na over wat je voldoening geeft en wat je nodig hebt om prettig te kunnen werken.

Werkexploratie (‘Waar vind ik werk dat bij me past?’)

Werkexploratie gaat over het onderzoeken van werk en op waar de kansen op de arbeidsmarkt zijn. Bij deze competentie ga je ontdekken wat bepaald werk van je vraagt, welke kennis en vaardigheden je hiervoor nodig hebt. Maar ook welke waarden in dit werk van belang zijn; komen deze overeen met jouw waarden? Werkexploratie gaat ook over hoe je geschikt werk kunt zoeken. Bijvoorbeeld hoe je een sollicitatiebrief schrijft, informatie kunt verzamelen en een gesprek kunt voeren.

Loopbaansturing (‘Hoe bereik ik dat?’)

Loopbaansturing heeft te maken met keuzes maken en het onderzoeken van de gevolgen van die keuzes. Bij loopbaansturing ga je acties ondernemen om je eigen loopbaan te sturen. Bijvoorbeeld een bepaalde opleiding volgen waardoor je een beroep kunt uitoefenen dat bij je past. Of door met anderen te gaan praten over wat je wilt en kunt. Je plant de activiteiten die je wilt ondernemen. En je organiseert de hulp die je hierbij nodig hebt. Loopbaansturing heeft te maken met het heft in eigen hand te nemen en initiatief te tonen.

Netwerken (‘Wie kan me daarbij helpen?’)

De loopbaancompetentie ‘netwerken’ gaat over contacten opbouwen en onderhouden die je helpen in je loopbaan. Deze contacten gebruik je bijvoorbeeld om op de hoogte te blijven van ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en welke mogelijkheden er allemaal zijn. Je kunt je contacten uit je netwerk ook gebruiken om daadwerkelijk een nieuwe baan te vinden. Het blijkt dat je de meeste kans hebt om een nieuwe baan te vinden, wanneer contacten uit je netwerk je hierbij helpen.

Meer achtergrondinformatie? Kijk dan op www.vernieuwenderwijs.nl/lob.

2 Vragenlijst

2.1 Toelichting vragenlijst

Met behulp van de 'vragenlijst loopbaancompetenties' kan gemeten worden in hoeverre leerlingen hun loopbaancompetenties zijn ontwikkeld. De resultaten van de vragenlijst kunnen door de docent óf door de leerlingen worden berekend. Om daarbij te ondersteunen vind je op pagina 4 een hulpkaart. Het kan handig zijn om de vragenlijst eens per periode in te vullen om de voortgang te meten.

2.2 Bereken resultaten

Resultaat

Tel voor iedere loopbaancompetentie het aantal punten op en deel de uitkomst door het aantal vragen per onderdeel.

Vraag 1 3, 4, 7, 9, 15, 16, 18, 19 en 20 ÷ **10** = **Motivatiereflectie** / **Kwaliteitenreflectie**

Vraag 6, 8, 10, 11, 17 en 23 ÷ **6** = **Werkexploratie**

Vraag 5, 12, 13, 21, 22, 27 en 28 ÷ **7** = **Loopbaansturing**

Vraag 2, 14, 24, 25 en 26 ÷ **5** = **Netwerken**

Absoluut:

Bij alle loopbaancompetenties:

< 2,5: weinig tot niet bezig met deze loopbaancompetentie

2,5 - 3,5: matig bezig met deze loopbaancompetentie

> 3,5: goed bezig met deze loopbaancompetentie

Vragenlijst Loopbaancompetenties

Naam: _____

Datum: _____

Klas: _____

Toelichting

Met behulp van deze vragenlijst kun je een beeld krijgen van van je loopbaancompetenties. Het is belangrijk dat je de vragenlijst eerlijk invult: niets is goed of fout. Na het invullen van de vragenlijst kun je met behulp van de resultatenkaart berekenen hoe je loopbaancompetenties er voor staan.

1 = klopt niet
2 = klopt een beetje
3 = klopt aardig
4 = klopt helemaal

	1	2	3	4
1 Als iets goed gaat op school, denk ik na over wat mijn talent is.	☐	☐	☐	☐
2 Ik praat met vakmensen mensen buiten school over mijn toekomstwens.	☐	☐	☐	☐
3 Ik denk na over waar ik altijd al goed in ben geweest.	☐	☐	☐	☐
4 Als ik het niet eens ben met iemand, denk ik na over wat dit zegt over mijzelf.	☐	☐	☐	☐
5 Ik vraag zelf hulp om het beste uit mijn studie te halen.	☐	☐	☐	☐
6 Ik zoek uit hoe het werk er in sectoren uitziet.	☐	☐	☐	☐
7 Ik zoek uit welk werk bij mijn talenten zou passen.	☐	☐	☐	☐
8 Ik houd bij welke banen voor mijn toekomst interessant kunnen zijn.	☐	☐	☐	☐
9 Ik zoek uit wat ik goed en slecht vind in het leven.	☐	☐	☐	☐
10 In het werk dat ik later kan doen komen problemen voor.				
- Ik zoek uit welke problemen dat zijn.	☐	☐	☐	☐
11 - Ik bedenk of de aanpak van die problemen bij mij past.	☐	☐	☐	☐
12 Ik doe extra werk op school, om te laten zien wat ik kan.	☐	☐	☐	☐
13 Ik doe dingen buiten school om, om meer kansen te hebben in de toekomst.	☐	☐	☐	☐
14 Ik leer nu al mensen kennen die mij later kunnen helpen bij het vinden van leuk werk.	☐	☐	☐	☐
15 Als ik me rot voel over iets, dan denk ik na over wat ik echt belangrijk vind.	☐	☐	☐	☐
16 Als ik iets doe dat mij gelukkig maakt, denk ik na over wat dit zegt over mij.	☐	☐	☐	☐
17 Ik zoek uit in welk werk ik later de dingen kan doen die ik belangrijk vind.	☐	☐	☐	☐
18 Ik denk na over waar ik echt goed in wil worden.	☐	☐	☐	☐
19 Ik ben op zoek naar wat ik belangrijk vind in werk.	☐	☐	☐	☐
20 Ik ben op zoek naar mijn eigen talenten.	☐	☐	☐	☐
21 Bij opdrachten van school richt ik met vooral op wat ik wil leren.	☐	☐	☐	☐
22 Ik probeer dingen uit, om te kijken of dit wat voor mij is.	☐	☐	☐	☐
23 Ik houd bij wat het nieuws is in mijn sector.	☐	☐	☐	☐
24 Ik vraag mensen die ik ken om mij informatie te geven over leuk werk.	☐	☐	☐	☐
25 Ik vraag mensen die ik ken naar nieuwtjes in de sector die ik gekozen heb.	☐	☐	☐	☐
26 Ik vraag mensen mij te helpen aan een (bijbaan, stage)plaats die belangrijk is voor mijn toekomst.	☐	☐	☐	☐
27 Ik verzamel bewijzen om te laten zien waar ik goed in ben (bv filmpjes, opdrachten, feedback).	☐	☐	☐	☐
28 Ik laat op school zien wat mijn talent is.	☐	☐	☐	☐

Resultaten vragenlijst loopbaancompetenties

Introductie

Opdracht

Met behulp van de **vragenlijst loopbaancompetenties** kun je een beeld krijgen van je eigen loopbaancompetenties. Na het invullen van deze vragenlijst kun je je resultaten berekenen. Hieronder staat uitgelegd hoe je dat kan doen.

Tel de resultaten van de volgende vragen bij elkaar op en deel ze door het aantal wat er achter staat aangegeven (het aantal vragen). Hieruit komt een gemiddelde: je resultaat.

Berekenen resultaten

Vraag 1 3, 4, 7, 9, 15, 16, 18, 19 en 20 ÷ 10 = **Motivatierreflectie** / **Kwaliteitenreflectie**

Vraag 6, 8, 10, 11, 17 en 23 ÷ 6 = **Werkexploratie**

Vraag 5, 12, 13, 21, 22, 27 en 28 ÷ 7 = **Loopbaansturing**

Vraag 2, 14, 24, 25 en 26 ÷ 5 = **Netwerken**

Resultaten:

- < 2,5 je weinig bezig met weinig deze loopbaancompetentie
- 2,5 - 3,5 je bent matig bezig met deze loopbaancompetentie
- > 3,5 je bent goed bezig met deze loopbaancompetentie

3 Bronvermelding

3.1 Literatuurlijst

Boer, R. d., Jager, A., & Smulders, H. (2003). Beroepsdilemma's als sleutel tot betekenisvol leren. Wageningen: Stoas

Meijers, F., & Kuijpers, M. (2008). Loopbaanleren. Onderzoek en praktijk in het onderwijs. Antwerpen: Garant Uitgevers nv.

Meijers, F., & Wardekker, W. (2002). Career learning in a changing world. International journal for the advancement of counselling 24(3), 149-167.

Meijers, F., Kuijpers, M., & Bakker, J. (2006, 02). Over leerloopbanen en loopbaanleren: Loopbaancompetenties in het (v)mbo. Opgeroepen op 3 1, 2014, van Het platform beroepsonderwijs: <http://www.utwente.nl/igs/tccr/tccr%20publicaties/leerloopbanen.pdf>

Meijers, F., Kuijpers, M., & Winters, A. (2010). Loopbaanbegeleiding en loopbaandialogen in het onderwijs. 's-Hertogenbosch: ECBO.

Meijers, F., Kuijpers, M., & Winters, A. (2013, 7 11). Opgeroepen op 1 19, 2014, van Meijers onderzoek en advies: <http://www.frans-meijers.nl/files/download.php?id=145>

Meijers, F., Marinka, K., & Winters, A. (2010, juli). ecbo. Opgeroepen op 3 1, 2014, van ecbo: <http://www.ecbo.nl/ECBO/downloads/publicaties/A00574.pdf>

Vernieuwonderwijs.nl is een website van en voor docenten die een interesse hebben in onderwijsinnovatie, in het bijzonder in combinatie met technologie en het doen van onderzoek en waar mogelijk met een praktische insteek.

Op deze website vind je updates over de nieuwste innovaties, artikelen over de achtergronden er van en tools als apps, website's en programma's met bijbehorende uitleg zodat je het direct kunt toe passen binnen je eigen onderwijspraktijk. Ook werken we met gastschrijvers: iedereen is welkom om een gastartikel te plaatsen over een idee, ervaring of onderzoek. Dit alles om je te inspireren om te innoveren; onderwijsinnovatie is leuk en dat mag gedeeld worden!

Naast het doen van onderzoek en het schrijven van artikelen geven we ook lezingen en workshops over de onderwerpen waarover we schrijven. Ook ondersteunen we organisaties en bedrijven bij onderwijsvraagstukken. Op onze website kunt u vinden met wie we hebben samengewerkt.

Vernieuwonderwijs

Telefoon: Wessel: 06 271 35 888
 Michiel: 06 507 43 986
Internet: www.vernieuwonderwijs.nl
E-mail: info@vernieuwonderwijs.nl
Twitter: @vernieuwonderwijs

Vernieuwonderwijs
inspiratie en innovatie